

Posudek na diplomovou práci odevzdanou k obhajobě na katedře psychologie FF UK v dubnu 2011.

Téma práce: Kresba jako nástroj dětské komunikace.

Diplomandka: Renáta Varad'ová

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Lenka Šulová, CSc.

Oponent: PhDr. Jaroslav Šturma

Diplomandka předkládá k posouzení 114 stran textu včetně příloh a seznamu citované literatury. Práce je členěna klasickým způsobem na část teoretickou a praktickou. V teoretické části autorka krátce pojednává o klinické psychologii jako takové, o její historii a bio-psychologických přístupech. Zdůrazňuje význam psychodiagnostiky, kde se věnuje užití neprojektivních kresebných technik, vývoji dětské figurální kresby a zkouškám obkreslování příloh. Vzhledem k tomu, že se kresba jako diagnostická technika začala užívat s handicapovanými dětmi, pojednává autorka též o kresbě dětí s různým druhem postižení a specifikách jejich kresby. V další kapitole teoretické části diplomandka krátce charakterizuje dítě předškolního a školního věku především s důrazem na jeho kresebné předpoklady. Těžištěm teoretické části předložené diplomové práce je nesporně kapitola „Kresba jako prostředek poznání dítěte“. V této části textu pak nejkvalitněji autorka zpracovala vývoj dětské kresby, symboliku barev v dětských kresbách a kresbu lidských postav. Pozornost je věnována také Testu rodiny a Testu začarované rodiny. Zde autorka skutečně dobře analyzuje některé výzkumy realizované s pomocí této kresebné techniky a představuje čtenáři symboliku některých zvířat. Na tento dobře rozpracovaný text navazuje samostatná kapitola věnovaná rodině, která je však poněkud nesourodá s ostatním textem a také je zpracovaná relativně velmi povrchně, jedná se jen o jakési výčty možných témat.

V praktické části předložené práce diplomandka zpracovává úctyhodný počet kreseb od 300 dětí. Formuluje 3 hypotézy, kde zdůrazňuje vývojový aspekt dětské kresby, specifické postavení matky v kresbě rodiny i začarované rodiny a nejčastější zvířecí symboliku týkající se rodičů dítěte. Autorka zadala rodičům vlastní dotazník, mapující socioekonomickou situaci rodiny, rodinné vztahy, volnočasové aktivity rodiny a prospěch dítěte ve škole a jeho vztah k ní. Vedla rozhovor s učitelem dětí a získala od každého dítěte 2 kresby, o kterých s nimi následně mluvila. Z tohoto hlediska je jasné, že diplomandka věnovala výzkumnému projektu

a konkrétně sběru dat skutečně značnou časovou dotaci. Sběr dat a zkušenosti, získané diplomandkou při jejich sběru, lze považovat za klíčové výstupy této DP. Osobně považuji za velmi pečlivě zpracovanou část, ve které autorka hodnotila jednotlivé kresby na základě 4 aspektů – celkové pojetí námětu, dle rodinné konstelace, dle způsobu znázornění matky a otce.

Získané kategorie jsou statisticky řádně zpracovány a představeny v tabulkách v podobě absolutních i relativních četností. Ačkoliv jsou takovéto analýzy vždy velmi obtížně uchopitelné ve smyslu statistického zpracování, autorka toto provedla velmi pečlivě a prokázala schopnost pracovat s výzkumnými daty. Získané významnější výsledky jsou uvedeny v kapitole shrnutí. Práce je doplněna 3 kazuistikami, které dokládají autorčiny předpoklady pracovat v klinické praxi.

Celkově lze shrnout, že předložená práce má své těžiště především v praktické části. Jsem si jistá, že sběr dat a jejich analýza přinesly diplomandce cenné zkušenosti pro její budoucí práci. Předloženou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji velmi dobře.

V Praze 5.5.2011

Lenka Šulová